

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 179. De singulis peccatis mortalibus necessaria est contritio
perfecta, vel imperfecta. Non tamen necesse est quòd pro numero
peccatorum sit numerus contritionem; sed sufficit unus contritionis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

est: *Qui servum auferit dominanti Deo, à quo factus est. & malignis servit spiritibus, iustus est?* Quasi dicat, minime. Salviatus quoque l. 4. de gubern. mund. *omnis Christianorum culpa, divinitatis-injuria est.* Denique cæteris omis, sanctus Thomas Villanovanus furem & latronem vocat hominem, qui de aliquo actu suo disponit, non secundum Dei voluntatem, nec propter Deum: *quia (inquit) alienum est quod prodigit.*

2237 Cum igitur communis hac de re sententia Veterum tam solidis fulciatur argumentis, sitque haud dubie ad majorem Dei gloriam, & ad animarum salutem: quid recentioribus Casuistis convenit ei contradicere?

Obijciunt quidem ipsi 1°. praxim fidelium, sese non accusantium de transgressione hujus præcepti.

2°. præceptum contritionis esse affirmativum; idedque non obligare ad statim, magis quam præceptum Confessionis.

2238 Sed nunquid hæc potiora sunt argumentis, quæ ex Scriptura, Patribus, & urgenti ratione Theologica protulimus? Levioris profectò armaturæ sunt. Unde

Ad 1. respondeo, praxim illam in indoctis ex instructionis procedere defectu; in doctis verò procedere dumtaxat in sequacibus novioris opinionis. Neque enim credibile est sequaces sententiæ Veterum praxim illam sequi.

2239 Ad 2. respondeo, præceptum contritionis non esse purè affirmativum, sed aliquid includere de negativo; sicut restitutionis præceptum. De quo S. Thomas 2. 2. q. 62. a. ult. ad 1. dicit, *quod quamvis secundum formam sit affirmativum; implicat tamen negativum, quo prohibemur rem alienam detinere.*

2240 Non idè tamen negamus, in hoc, sicut in aliis præceptis, dari materiæ seu temporis parvitatem, à novo mortali excusantem. Tametsi enim sub gravi obliget ad statim; ly statim moraliter accipiendum est, cum aliqua latitude, ita scilicet ut, attento rei momento, diu non differatur.

2241 Ad id quod additur in objectione, de præcepto Confessionis, quod non obligat ad statim, respondeo 1°. cum S. Thoma esse disparitatem, quod præceptum Confessionis, secundum se, sit purè affirmativum: sicut præceptum contritionis. 2°. præceptum quidem Confessionis, per se, & ratione sui, non obligare ad statim: quia per se est purè affirmativum, & per se fieri potest, ut statim Deo quis per contritionem perfectam reconcilietur: per accidens tamen, & ratione reconciliationis cum Deo, attentâ difficultate magnâ eliciendi actum perfectæ contritionis, paucitateque eorum, qui per eam ante Confessionem reconciliantur; videtur mihi Confessio statim, id est primâ datâ opportunitate necessariò faciendâ. Si enim filius tenetur statim reconciliari patri suo, & frater fratri à se offenso, juxta illud Matth. 5. *si offers manus tuam ad alare,* &c. quanto magis peccator Deo? cum status inimicitie cum Deo tam horribilis sit, tantorumque malorum incurfioni, tantorum bonorum privationi obnoxius, ut qui oblatam primam reconciliationis opportunitatem negligit, divinam amicitiam parvifacere videatur, in ejusque inimicitia, cum miseria sua maxima, voluntariè permanere. Quemadmodum fidem parvifacere censetur, qui eam, voluntariè amisit, primâ opportunitate redintegrare non curat. Sicut ergo ille ad id tenetur; ita & ille. Atque ita docent Guilielmus Parisiensis, & Alexander de Ales.

2242 Nec contrarius est S. Thomas Supplem. q. 6. a. 5. utpote cujus contextus manifestare videtur, eam (quam ibi tradit) doctrinam, procedere de

obligatione præcepti Confessionis per se & ratione sui. Unde & tota ratio ipsius est, *quia præcepta affirmativa non obligant ad statim.* Quod utro fatemur, assertam obligationem haud fundantes in præcepto ipso affirmativo Confessionis; sed in præcepto reconciliandi se cum Deo: quod ita affirmativum est secundum formam, ut implicet negativum (prout præceptum contritionis) quo in Dei inimicitia prohibemur voluntariè permanere.

Siquis replicet, hoc dato, non esse cur præceptum Confessionis ab Ecclesia determinatum sit ad semel in anno.

Respondeo negando assumptum: quia illâ Ecclesiæ determinatione præscribitur tempus, quo præceptum Confessionis obligat per se, sicque determinatur Confessionem ultra annum non differendam, ut nihil determinetur de tempore, quo Confessionis præceptum obligat per accidens, ratione necessitatis reconciliandi se cum Deo.

CAPUT CLXXIX.

De singulis peccatis mortalibus necessaria est contritio perfecta, vel imperfecta. Non tamen necesse est quod pro numero peccatorum sit numerus contritionum; sed sufficit unus contritionis motus, ex motivo omnibus communi ad omnia (virtualiter saltem) se extendens.

Posterioris partis ratio est, quia nec Scriptura, nec Concilia, nec Patres amplius requirunt.

Prioris verò partis, quod utique de singulis mortalibus necessaria sit contritio, ad omnia saltem virtualiter se extendens, ratio est, partim quia tum mortale sine alio remitti non potest. Partim quia nullum mortale remitti potest, quamdâ perseverat affectus ad ipsum. Perleverat autem, quamdiu per debitam contritionem legitime non retractatur.

Declaratur: in quolibet mortali tria sunt, videlicet macula peccati, reatus culpe, reatus pena. Macula quidem: sicut enim (juxta Augustinum) sordet aliquid, cum inferiori miscetur naturæ (quia etiam de puro argento sordescit aurum) ita *sordet animi sunt amor quarumcumque rerum præter Deum.* Qui amor cum inicit omni peccato, etiam veniali; hæc macula locum habet in omni peccato. Sed in mortali alia est specialis macula, privatio utique gratiæ sanctificationis, quæ animæ decor est. Quæ profectò macula per solam extrinsecam peccati condonationem tolli nequit; sed per contritionem, Deique super omnia amorem dispositivè tollitur; formalitatem per gratiæ sanctificationis infusionem, seu spiritum sanctum inhabitantem. Prior verò macula, in inordinato creaturam amore consistens, tolli nequit nisi per contrarium Dei vel justitiæ amorem, vel contritionem inde procedentem, per quam amor ille retractatur.

Et quamvis reatus culpe, seu offensa Dei, injuriæque Deo per peccatum illata, spectatâ solâ Dei potentia, per solam extrinsecam Dei condonationem, absque ullo contritionis seu poenitentis motu, divinitus remitti fortasse queat (quæ enim injurias sibi illatas, non poenitentibus sic remittere non possit, qui omnia potest?) spectatâ tamen regulâ divinæ æquitatis & incommutabilis justitiæ, cum convenienter fieri nequeat, à Deo fieri non potest. Quia nullum inconvenientem, quamlibet parvum, à Deo fieri potest.

Idem est proportionaliter de reatu pena, quem licet Deus, spectatâ solâ potentia sua, absque

ulla pœnitentiâ remittere queat; non tamen spectatâ iustitiâ suâ. Neque enim Deus est omnipotens, nisi omnipotentiâ iustâ, omnipotentiâ clementi, &c. Ideoque to. 1. de Deo, distinct. 10. n. 123. probavi, quod Deus iure supremi sui in creaturas dominii, creaturam innocentem æternò nequeat addicere igni. Neque enim Deo tribuere debemus supremum in creaturas dominium, ab æquitate, iustitiâ, clementiâ, aliisque divinis attributis separatum, sed supremum dominium, æquum, iustum, clemens, &c. Creaturam verò innocentem æternò igni addicere, est contra regulam supræmæ æquitatis, iustitiâ, clementiâ, &c.

CAPUT CLXXX.

Necessè non est quòd contritio præcedat Confessionem; sed sufficit quòd præcedat, vel comitetur absolutionem.

2243 **S**icut communis sententiâ, tametsi contradictones habeat Ferdinandum de Castro-Palao, Comick, &c. Et probatur 1.º ex communi sensu fidelium, communi consensu Doctorum, communique praxi Confessariorum, qui solliciti esse non solent de eo quòd contritio præcedat, sed solum quòd præcedat, vel comitetur absolutionem. Peccatâ namque confessione, demùm excitant pœnitentes ad contritionem; quâ tunc elicitâ, Confessarioque significatâ, statim absolvent. Itaque praxim confirmat veteris Ecclesiæ praxis, secundum quam primò recipiebatur peccatorum confessio; deinde pœnitentes jubebantur variis pietatis exercitiis, pœnitentiæque operibus contritionem sibi procurare. Ac tandem sine nova confessione absolvebantur. Videri potest D. Nicole Instruct. 4. de pœnit. c. 23.

2249 2.º quia confessio dolorosa esse potest, tametsi contritio subsequatur ipsam, non præcedat. Cum hoc ipso dolorosa sit, quo fit intentione sacramentalis absolutionis debet suscipiendâ; atque adeò intentione doloris ante absolutionem, vel sub illa concipiendâ. Per ejusmodi namque intentionem, dolor confessionem concomitatur in voto, proxime exequendo.

Nec est ratio negandi confessionem sufficienter dolorosam esse, per hoc quòd fiat intentione concipiendi verum dolorem, vel mediâ Confessarii admonitione, seu instructione concipiendum; vel à Deo impetrandum per bona opera à Confessario injungenda, & ante absolutionem peragenda, sicut fiebat prioribus Ecclesiâ sæculis.

2250 Nec momentosa est ratio quæ objicitur à nonnullis in contrarium: quòd utique confessio, facta absque præcedente vel concomitante dolore, non magis sit reconciliativa, quàm absolutio sic data. Cum confessio non sit reconciliativa pro instanti quo ipsa est, sicut absolutio; sed pro instanti subsequenti absolutionis; ideoque sufficiat, quòd fiat intentione eliciendi dolorem (necessariam ad reconciliationem) præviè, vel concomitantè ad absolutionem.

CAPUT CLXXXI.

Momentosa de contritione quæstiones resolvuntur.

2251 **Q**ueritur 1.º an dolor possit diù præcedere confessionem, vel absolutionem? 2.º an novus dolor toties excitandus sit, quoties nova impenditur absolutio? 3.º an dolor de peccatis concipi debeat in ordine ad Sacramentum? 4.º an dolor semel conceptus, per lapsum subsequentem in peccatum, seu mortale, seu veniale, retractari censetur?

Ad primum respondeo affirmativè cum Soto,

Candido, Maratio, & Leandro à SS. Sacram. Quia iudicium sacramentale institutum est ad instar iudicii forensis, quòd censetur moraliter unum, licet sententiâ diù post causæ discussionem proferatur. Quemadmodum ergo in iudicio forensi præcedentiâ discussionis causæ, etiam ad plures dies, vel hebdomadas, non obstat moralitè unitati iudicii; sic in iudicio sacramentali præcedentiâ confessionis, vel doloris, etiam ad plures dies, vel hebdomadas, eidem unitati non obstat, dummodò actus ipsi pœnitentiæ moraliter permanere censentur. Censetur autem moraliter permanere, quamdè neque explicitè, neque implicitè retractantur. Neque enim alia requiritur unio, seu moralis, seu physica, inter materiam & formam iudicii sacramentalis, quàm inter materiam & formam iudicii forensis, uti constat ex veteris Ecclesiæ praxi, secundum quam inter confessionem & absolutionem intercedebat intervallum non modici temporis, quo pœnitens (secundum Canones) pœnitentiæ operibus exercebatur. Proinde non dubitandum (inquit Maratius de Sacram. disput. 2. sect. 7.) *quoniam valida foret absolutio Sacerdotis, quæ multis hebdomadibus, imò mensibus, daretur post auditam pœnitentiæ confessionem. Quæ quamvis tamdiù differri non soleat, non desunt tamen casus, in quibus ad aliquos dies, imò hebdomadas, differret aliquando, & differri etiam expedis; dummodò pœnitens adhuc censetur se subijcere clavibus, in ordine ad absolutionem, nec novo peccato, seu aliter, peccatorum suorum dolorem vel confessionem retractare.*

Hinc validum fructuosumque est Pœnitentiæ Sacramentum, si quis præcedenti vesperâ, conscientia discussâ, excitatoque de peccatis dolore, cum proposito confitendi, sequenti die sine novo dolore confessus absolvetur. Ita Bassæus, aliique passim.

Ad secundum respondeo negativè cum Rosella, Petro Ledesma, Joanne de la Cruz, & aliis, quos Diana refert p. 11. tr. 5. resol. 21. Ratio est, quia idem dolor subservire potest duplici absolutioni: eum ad novam absolutionem sufficiat nova confessio, prout constat ex communi praxi fidelium, sacramentaliumque iudicium, qui sine novo dolore, tametsi non sine nova confessione, iteratò absolvent oblitos alicujus peccati mortalis, illud paulò post acceptam absolutionem sine novo dolore confitentis. Neque fideles novum tunc dolorem elicere solent. Enimverò ut quid novus dolor requiretetur, si prior moraliter adhuc perseveret, ad peccatumque de novo confessum virtualiter saltem se extendat? Si dolor primò elicitus adhuc actu perseveraret, nulli dubium, quin novæ sufficeret absolutioni (perquam enim absurdum est asserere, quòd illius requiratur interruptio, quasi continuatio absque interruptione oblit fructuosæ absolutioni peccati in confessione oblit) pariter ergo sufficiat, si adhuc perseveret virtute.

Nec quia ad novam absolutionem nova requiritur confessio, nova pariter requiritur contritio. Disparitas est enim, quòd ad novam sententiam, etiam forensis, nova requiritur causæ propositio, novaque rei subiectio. Quæ fit per novam confessionem, non per novam contritionem. Et sicut ad novam sententiam sic in iudicio forensi nova requiritur causæ propositio, ut nova non requiratur probatio, magis quàm nova causa; sic in iudicio sacramentali sic nova requiritur confessio, ut nova non magis requiratur contritio (perquam pœnitens probet novâ se absolutione dignum) quàm nova requiratur causa, seu novum aut distinctum peccatum. Ad novam proinde absolutionem, si ut nova sic requiratur confessio, ut novum seu distinctum non requiratur peccatum, sed sufficiat nova confessio, si ve peccatorum alia